

Трухлявий хан

Богдан Кириєнко

Легенда про сьогодні

Сидів старий, трухлявий хан
У теремі червонім,
І зло велике планував,
Мусолив сиві скроні.

Сидів негідник, нудьгував
Під арками сараю.
"Чого іще мені, — казав, —
В житті неvistачає?

Я — власник злитків золотих,
Отар овець, верблюдів,
Я — власник воїнів презлих,
Де хочу — там воюю.

Я — хан земель, владар морів,
Господар океанів.
Народи іменем моїм
Дітей своїх лякають!

Та недалечко від Орди
Живе народ сміливий.
Не знають рабства й сліз, вони
Живуть в хатах щасливо.

Кумису п'яного не п'ють,
Степами не кочують,
Життю радіють, сіють, жнуть,
Міста собі мурують.

А головне, що всі вони,
Такі, як я, багаті!
Ой був би даний шанс мені
Скорій завоювати

Їх Край, що зветься Сонцекрай,
Прекрасний і жаданий!
Я маю все, що я бажав,
Але всього так мало!"

Макітру чухав хуліган,
Король орди-пустелі,
Ще раз, і два, обміркував
Нав'язливу ідею.

Зібрав хитрун-кощій диван:
Покликав борджигінів,
Зайсанів сивих покликав —
Зійшлися всі, й присіли.

А ще на раду прибули
Підтоптані нойони.
Мовчали всі... мовчали всі,
Від хана ждали слова.

Аж ось присів трухлявий хан
Під балдахіном, гордий,
Під кволий тулуб підібгав
Свої короткі ноги,

І так до зборів промовляв:
"Ми живемо щасливо.
З нас в кожного є дім, і сад.
Та є одна Країна.

Вона заможна, як ми всі,
Ой, страх, яка багата!
Пора тепер, мої брати,
Її завоювати,

В полон забрати весь нарід,
Який там проживає —
Нехай же перед нами він
Себе не вихваляє!

А то цей люд мене, і вас,

Насмілився дражнити —
Щорічну данину в цей раз
Відмовився платити!

Пора нахабних задавак
Провчити, покарати,
Щоб знали всі — таке ніяк
Не можна пробачати!

Цю справу вирішить лиш меч —
Пора їх повбивати —
Хай голови їм їхні — з плеч —
А землю їх — забрати!

Усім їм буде, вай-вай-вай,
Несолодко і пусто!
Я весь Великий Сонцекрай
Зроблю своїм улусом!

Бо все, що ваше — то моє,
А все моє — то ваше.
Отож на діло це святе
Хай буде згода ваша."

Нойони, й кожен борджигін,
Погодилися з ханом.
"Правий наш мудрий хан, правий", —
Кивали їм зайсани.

Вояки від майбутніх битв
Аж руки потирали!
І всі відправились в похід,
На коней посідали.

Ввірвались в мирний Сонцекрай
Душили, гвалтували,
Палили, нищили міста,
На діток нападали!

А люди ж проти ханських слуг,
Нескорені, повстали!

З'єднавшись в армію страшну
Злочинців геть погнали!

До рук сміливці узяли —
Хто шаблю, а хто вили,
Вбивали всіх, кого могли,
А решту — вовки з'їли.

Коли ж почув про все те хан
У теремі кривавім,
Помститись, підлий, зажадав
Нескореному Краю.

Він борджигінів знов зібрав,
Зайсанів, і нойонів,
На них в безвиході кричав:
"Де виконання слова?!"

Де мій обширний Сонцекрай?!
Чом не завоювали?!
Дурні лінивці! Вай-вай-вай!
Не бились ви, а спали!"

Один нойон сказав: "Орда
Без війська залишилась!
За Вас вмирали ми — овва —
О, Ваша ханська милість!"

Навіщо сердитесь на нас,
Величний? Ми не спали.
Ми виконали Ваш наказ —
Пішли, та й воювали,

Але не встояли в бою —
Ці люди вельми сильні!"
Хан мовив: "Я на вас плюю,
Черев'яки могильні!"

Нікчемні, вбогі слабаки!"
Тут встав один з зайсанів,
Сказав до зборів: "Чули ви?"

Хіба це мова хана?

Я знаю хана з юних літ —
Він виважений вельми —
Не свариться, і не кричить,
Як покидьок пустельний.

І голос хана знаю я —
Він грубий, не писклявий,
Він басовитий, вай-ай-ай,
Не грізний, не гунявий.

І справжній хан війська в похід
Так просто не послав би.
Він особисто б їх повів
У битви сильні, славні.

Наш справжній хан, він взагалі,
Божествений посланець.
Погодьтеся зі мною всі,
На троні — самозванець!"

Він закінчив, і весь диван
Тут переполошився.
"Він — правий! Це не справжній хан!" —
Брат з братом шепотівся.

І встали з місць тоді князі,
Присутні на дивані
Нойони вийняли мечі,
Ножі взяли зайсани,

Та оточивши ханський трон,
Немовби вовча згряя,
Усі накинулись гуртом,
І розтерзали хана.